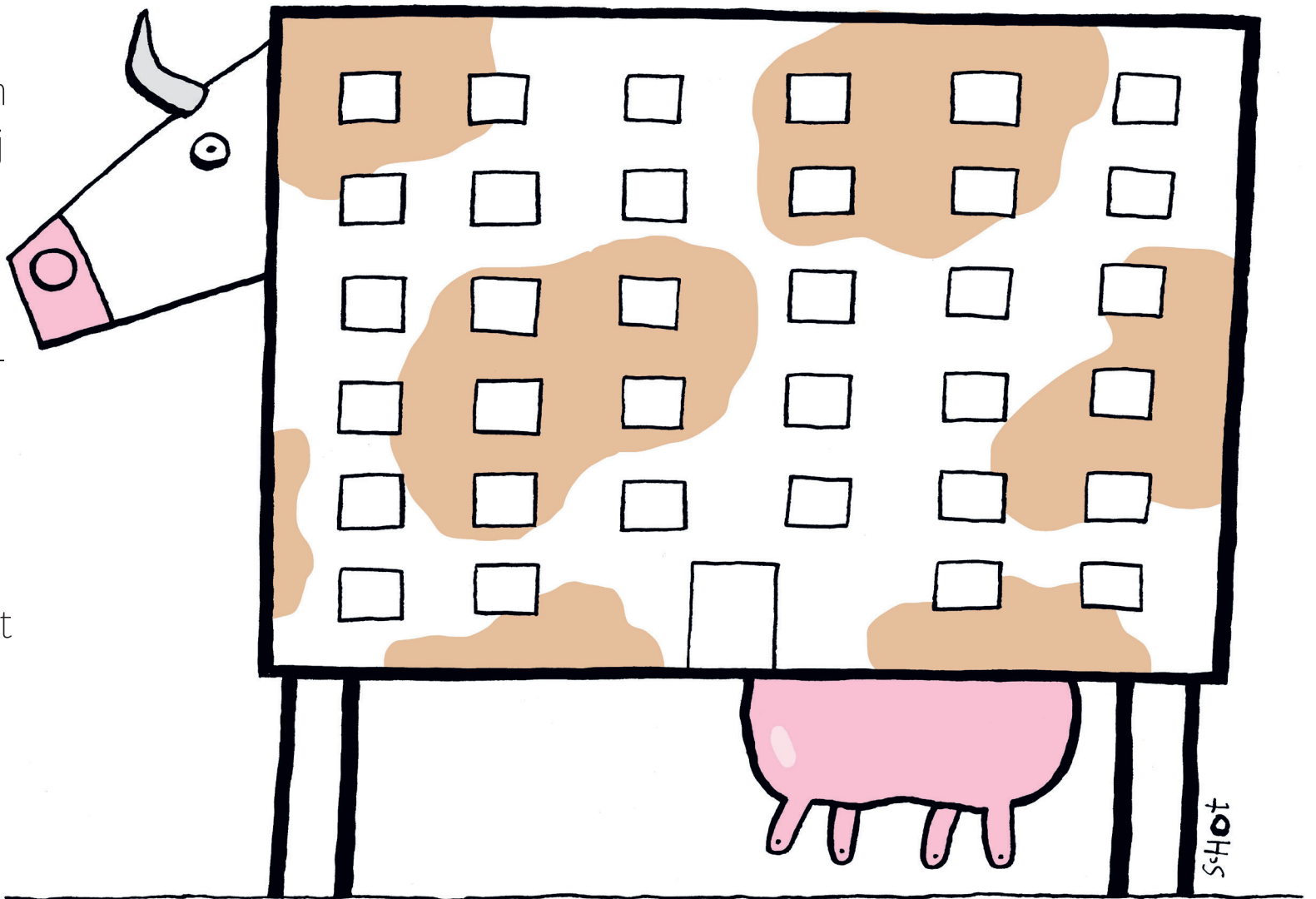

Huurcontract zien? Da's dan €1200

Studenten die een kamer zochten bij door de universiteit aanbevolen verhuurders klagen over torenhoge kosten en dubieuze deals. 'Omdat de universiteit het bureau aandroeg, leek het ons betrouwbaar'

4

Terug van weggeweest: nationalisme De Leidse historicus Eric Storm schreef een boek over de oorsprong én comeback van vaderlandsliefde. 'We zijn doorgeschoten in navelstaren'

8

Onverantwoord 'Bezuinigingen zijn ontzettend schadelijk'

Te koop: studentenhuus Steeds minder kamers door nieuwe regels

Onderwijsminister Eppo Bruins hakt flink in op het hoger onderwijs. Met het afschaffen van de startersbeurzen, het invoeren van de langstudeerboete en het fors terugbrengen van het aantal internationals wil het kabinet een miljard euro bezuinigen. 'Onze kwaliteit komt in gevaar.'

DOOR VINCENT BONGERS
FOTO ANP

Eén miljard minder...

Dat blijkt uit de begroting van het ministerie van Onderwijs en de Miljoenennota. 'Het kabinet wil meer oog hebben voor onderwijs en onderzoek gericht op wat Nederland nodig heeft', zei koning Willem-Alexander dinsdag in de Troonrede. 'Daarin zijn scherpe keuzes nodig, zowel om inhoudelijke als financiële redenen. Een van die keuzes is om het aantal buitenlandse studenten te verminderen en het Nederlands weer de norm te maken in het hoger onderwijs.' Vrijdag maakte het kabinet in het regeerprogramma al bekend de 'Wet internationalisering in balans' te willen invoeren. 'Voor iedere Nederlandse diplomastudent die naar het buitenland gaat, komen zes internationale diplomastudenten naar Nederland', schrijft het kabinet. 'De grote instroom van internationale studenten legt een onaanvaardbare druk op de studentenhuishouding en docenten en zorgt voor overvolle collegezalen. Bovendien staat de Nederlandse taal onder druk.' Het kabinet wil dan ook 'grip op de instroom van internationale studenten' krijgen en tegelijk 'de verengelsing op universiteiten tegengaan'.

Instellingen krijgen de ruimte om een specifieke numerus fixus in te voeren voor Engelstalige opleidingen. Ze mogen ook differentiëren tussen studenten uit de EER (EU plus IJsland, Liechtenstein en Noorwegen) en niet-EER-studenten. Verder moeten ze meer Nederlandstalige opleidingen aanbieden en uitzoeken welke Engelstalige opleidingen volledig omgezet kunnen worden naar het Nederlands. Ook komen er voorlopig geen nieuwe Engelstalige bacheloropleidingen bij. Het kabinet denkt met deze maatregelen tegen internationalisering ook fors te kunnen bezuinigen. Bruins verwacht in 2026 al een besparing van 29 miljoen euro, oplopend tot 272 miljoen in 2029. Structureel is de besparing uiteindelijk 293 miljoen. Studenten die volgens het kabinet te lang doen over hun studie krijgen een boete. Studenten die meer dan een jaar uitlopen met hun studie moeten 3000 euro bovenop hun collegegeld betalen. Bruins verwacht zo in 2026 al 95 miljoen te vangen. Vanaf 2029 moet de maatregel 282 miljoen

per jaar opleveren. Hoe de regeling er precies uit gaat zien is nog niet duidelijk, dat wordt volgens Bruins 'in overleg met instellingen en studenten nader uitgewerkt'.

Uitwonende studenten gaan er ook nog eens op achteruit, berekende financieel adviescentrum Nibud. Deze groep heeft door de ingrepen van het kabinet 113 euro netto per maand minder te besteden: een koopkrachtverlies van 6,6 procent.

Een andere grote bezuiniging is het schrappen van de startersbeurzen. Die werden door de vorige onderwijsminister, Robbert Dijkgraaf, ingevoerd om startende universitaire docenten meer onderzoeksräume te bieden. Deze UD's kregen drie ton. Het schrappen levert een besparing op van 175 miljoen per jaar. Ook de stimuleringsbeurzen gaan eraan: een bezuiniging van jaarlijks 82 miljoen. Deze beurzen zijn bedoeld voor UD's, universitair hoofddocenten (UHD's) en hoogleraren die al in dienst zijn.

Opvallend is dat deze bezuinigingen al in 2025 ingaan, een jaar eerder dan in het hoofdlijnenakkoord staat, aldus de geschrokken universiteitskoepel UNL. 'Een deel van de 175 miljoen die daarmee jaarlijks gemoed is, hebben universiteiten nu al toegekend. Het schokeffect voor universiteiten wordt hiermee nog groter', schrijft de koepel in een reactie. Bruins gaat nog meer bezuinigen. Ook op het Fonds voor Onderzoek en Wetenschap wordt ongeveer 132 miljoen euro per jaar gekort op het totale jaarbudget van 500 miljoen. Dit fonds is bedoeld voor structurele ondersteuning van ongebonden onderzoek bij universiteiten en hogescholen. Ook subsidieverstrekker NWO krijgt vanaf 2030 minder geld om aan wetenschappers te verdelen: een bezuiniging oplopend tot 40 miljoen per jaar.

Het kabinet schrapt ook de vergoeding voor het openbaar vervoer voor studenten die in het buitenland studeren. Dat levert 4 miljoen euro op in 2026, dat loopt in 2029 op tot 14 miljoen.

Er is niet alleen slecht nieuws. Studenten die onder het sociaal leenstelsel hebben gestudeerd krijgen vanaf 2027 een 'extra tegemoetkoming', daar is ongeveer 1,4 miljard voor gereserveerd.

'... is onverantwoord en ontzettend schadelijk'

De Leidse universiteit gaat zich verzetten tegen de bezuinigingen, kondigt het college van bestuur aan. 'We gaan de strijd aan.'

Het Leidse college van bestuur vreesde al een kaalslag en de kabinetsplannen bevestigden dat de schade groot gaat zijn. 'Om het maar heel hard te stellen: de kwaliteit van ons onderwijs en onderzoek komt in gevaar', schrijft het college op de universiteitswebsite over de bezuinigingen. De plannen 'zijn volstrekt onverstandig en onverantwoord. Dit beleid is ontzettend schadelijk voor de slagkracht en kwaliteit van de Nederlandse samenleving.' Het college vindt de 'bezuiniging op de starters- en stimuleringsbeurzen pijnlijk: deze waren juist bedoeld om de hoge werkdruk, met name bij jonge onderzoekers, aan te pakken.' Verder is de langstudeerboete 'slecht nieuws voor onze studenten, en bovendien is heel veel op dit punt nog onduidelijk. Wat worden de precieze regels, wat zijn de precieze gevolgen? Niemand weet het.' En bovenop dit alles komt nog de nieuwe internationaliseringswet. 'Als wij gedwongen worden om een deel van onze bacheloropleidingen

naar het Nederlands om te zetten, zal internationaal talent straks buiten onze landsgrenzen op zoek gaan naar een baan of studierichting. En deze groep heeft Nederland nu juist hard nodig.' Het college verwacht 'niet acuut in te hoeven grijpen op de begroting van 2025. Maar dat is stilte voor de storm'. Duidelijk is dat 'we ons moeten voorbereiden op verdergaande ingrepen bij teruglopende budgetten. De universiteit gaat de komende tijd aan de slag om deze bijna onmogelijke puzzel te leggen.'

Het college gaat zich ook verzetten tegen de plannen. 'In samenwerking met universiteitskoepel UNL gaan we de strijd tegen deze bezuinigingsplannen aan. Denk aan een campagne met protestacties, een intensieve lobby en het actief opzoeken van de media.' Studentenorganisaties LSVb en ISO zijn woedend over de bezuinigingen. 'Dit regeerprogramma maakt korte metten met het hoger onderwijs in Nederland', zegt LSVb-voorzitter Abdelkader Karbache in een persbericht. 'De jonge generaties van ons land worden door dit kabinet kapot-bezuinigd. Dus er zit nog maar één ding op: keihard actie voeren!' ISO-voorzitter Mylou Miché stelt in een reactie op het kabinetsbeleid dat 'studenten het zwaar te

verduren krijgen'. Een boete van 3000 euro staat op de planning en de koopkracht van studenten daalt drastisch. Naast het feit dat de bezuinigingen op het onderwijs studenten al zwaar zullen treffen, zorgt de invoering van de langstudeerboete voor een extra harde realiteit: studeren wordt minder toegankelijk.' Ook het Centraal Planbureau, het Sociaal Cultureel Planbureau en het Planbureau voor de Leefomgeving zijn in een artikel in NRC uiterst kritisch op de plannen van het kabinet. Besparen op onderwijs kan op termijn ten koste gaan van de welvaart. Terwijl het aantrekken van internationals juist meer 'baten dan kosten met zich meebrengt omdat een deel van de studenten in Nederland blijft wonen, werken en belasting betalen'. Er wordt niet alleen op het hoger onderwijs bezuinigd. In totaal wordt er tot en met 2029 tegen de 4 miljard op de begroting van het ministerie gekort. Rens Bod, hoogleraar computationele geesteswetenschappen aan de UvA, en verbonden aan de protestbeweging WOinActie laat op X weten 'de meest disruptieve staking in het onderwijs ooit te plannen'. Want als deze besparingen doorgaan zal Nederland over 'vijf jaar een achterlijk land' zijn.

Dit is mijn moment, maar hoe ga ik die aandacht pakken?

Door een dansende vlammenzee krioelt een pen, die de mijne moet zijn. 'Word jij onze nieuwe columnist?' staat er boven de oproep op de website van Mare.

Mijn borst zwelt tot slagschip-hoogte. In mijn beste koeienletters loei ik 'JIAÁÁ!' Koffiezetapparaat op standje doorhaal. Citatenboekje klaar. Beethovens negende aan. Dit is het moment dat mijn mening door het prestigieuze bolwerk gaat galmen als een magnetiserende mantra. Professoren zullen beven. Studenten zullen smeken. Bustes zullen buigen.

Dit, is mijn moment. Maar hoe spring ik ertussenuit? Draait alles niet om opvallen tegenwoordig? Een vlekkeloze LiktIn en glummy Instagrammy's? Aandacht is het nieuwe geld, maar hoe ga ik die pakken?

Een kleine aarzeling verslapt mijn geoliede typtentakels, tot de hypnotiserende hand op het scherm me ineens wakker slaat. Tuurlijk. Ze willen iets gewaagsds, iemand die het schuren niet schuwt en schrijft met het bloed van zijn vijanden. Een columnist met de hamer, die de dichtgetikte jaarclubjes en vastgespijkerde deugdagma's openbreekt, opdat gezegd wordt wat anders alleen gedacht blijft.

Uit het vragenvuur van mijn geheugen zeef ik een paar uitverkoren gedachtes. Het bedreovende werkgroepniveau in de master waarbij een eerste klas bureaubelajar ooreert als een autocue, en stiltes opvult met meesterlijke dooddoeners als 'Enfin, het is jullie bekend'.

'Draait alles niet om opvallen tegenwoordig? Een vlekkeloze LiktIn en glummy Instagrammy's?'

ideeën. Zeg iets zinnigs. Bijvoorbeeld hoe de politieke eis van onevenredige kennisvalorisatie, die allengs totalitaire vormen aanneemt, tot de ideologisering, ofwel de val, van de geesteswetenschappen leidt.

Of over de hedendaagse angstcultuur onder gen-Z om een meme te belichamen, waarmee de virtuele realiteit als een psychologisch gedragsmechanisme de fysieke realiteit overschaduwet, en dus reëler wordt. Pff, te abstract man. Iemand moet dit gaan lezen.

Heb het over je typische studentenleven, *be relatable*. Een beproefde techniek voor het beste krattenhuis, dat niet alleen als een extra bed functioneert, maar tegelijkertijd het wapenschild van je dispuut uitdrukt. Echt episch.

Of 21-dinerstunts die net over de grens gaan: *Heads Will Roll* draaien waarbij je in een kreuwmontage meeluistert naar de bedrijvige nacht van de gelukkige Sophie. Papa lachte minder hard. Niet te plat Laban!

Ach, dit is zinloos. De als-paniek van mijn metamoderne overbewustzijn is onverdraaglijk. Ik weet te goed hoe ik overkom, maar te slecht hoe ik dat overkom. Bij elke onderwerpkeuze ontwakken massa's fofomantomen en sensitiviteitsensors. Ik kan het beter opgeven. Ik word nooit columnist.

Henrik Laban is student Neerlandistiek

Huurcontract zien? Dan eerst €1200 overmaken

De Leidse universiteit promoot onder aankomende studenten verschillende commerciële verhuurders. Een van die bedrijven, Student Housing The Hague, vraagt torenhoge bedragen om zelfs maar het huurcontract te mogen zien. 'Omdat de universiteit het aandroeg, leek het me betrouwbaar.'

DOOR MARK REID
ILLUSTRATIE SILAS.NL

Ik ben in april al begonnen met zoeken naar een kamer. Ik heb eentje kunnen bezichtigen, maar die zat zo vol schimmel dat ik er twee dagen ziek van was. Die heb ik niet gekozen.' Dat vertelt Tristan, eerstejaars student Urban Studies. Net als zijn medestudent student Benjāmin is hij naartig op zoek naar woonruimte. Op dit moment slapen beide internationals in een hostel. Even leek het alsof een kamer binnen handbereik was. Vorige maand ontving Tristan een mailtje van de universiteit: de commerciële verhuurder Student Housing The Hague had aangegeven dat er binnenkort kamers beschikbaar zouden komen. Tristan had al gehoord dat er veel oplichters actief zijn die in internationale studenten een makkelijk doelwit zien. Dat de universiteit nu Student Housing The Hague tippt, geeft hem echter vertrouwen dat hij te maken heeft met een betrouwbare partij. Ook op de site van de universiteit staat de verhuurder vermeld op een pagina met huisvestingstips voor internationale studenten. Hij meldt zich aan en ziet een kamer die net binnen zijn budget past. Om op de kamer te reageren moet hij wel eerst 85 euro betalen. 'Dat zou ik normaal niet doen, maar omdat de universiteit zelf deze partij aandroeg heb ik het in dit geval wel gedaan.'

'Verkeerd ingevuld'

Kort nadat hij zich heeft aangemeld krijgt hij antwoord van de verhuurder: het aanmeldingsformulier is verkeerd ingevuld, de gewenste einddatum klopt niet. Of hij het opnieuw wil opsturen. Kosten: nogmaals 85 euro. Tristan: 'Vooraf stond nergens aangegeven dat de kamer maar tot een bepaalde datum beschikbaar was, ik weet niet hoe ik dat had moeten weten.' Omdat de kamernood hoog is, betaalt hij toch het bedrag. Niet lang daarna krijgt Tristan een e-mail van een ander bedrijf, Student Housing Hunter. Of hij nog 1200 euro wil betalen. 'We kindly request that you complete the payment of the one-time fee of €1,200 EUR, as specified in the service agreement. This fee covers the full range of services designed to ensure a smooth transition to your new accommodation', aldus de mail.

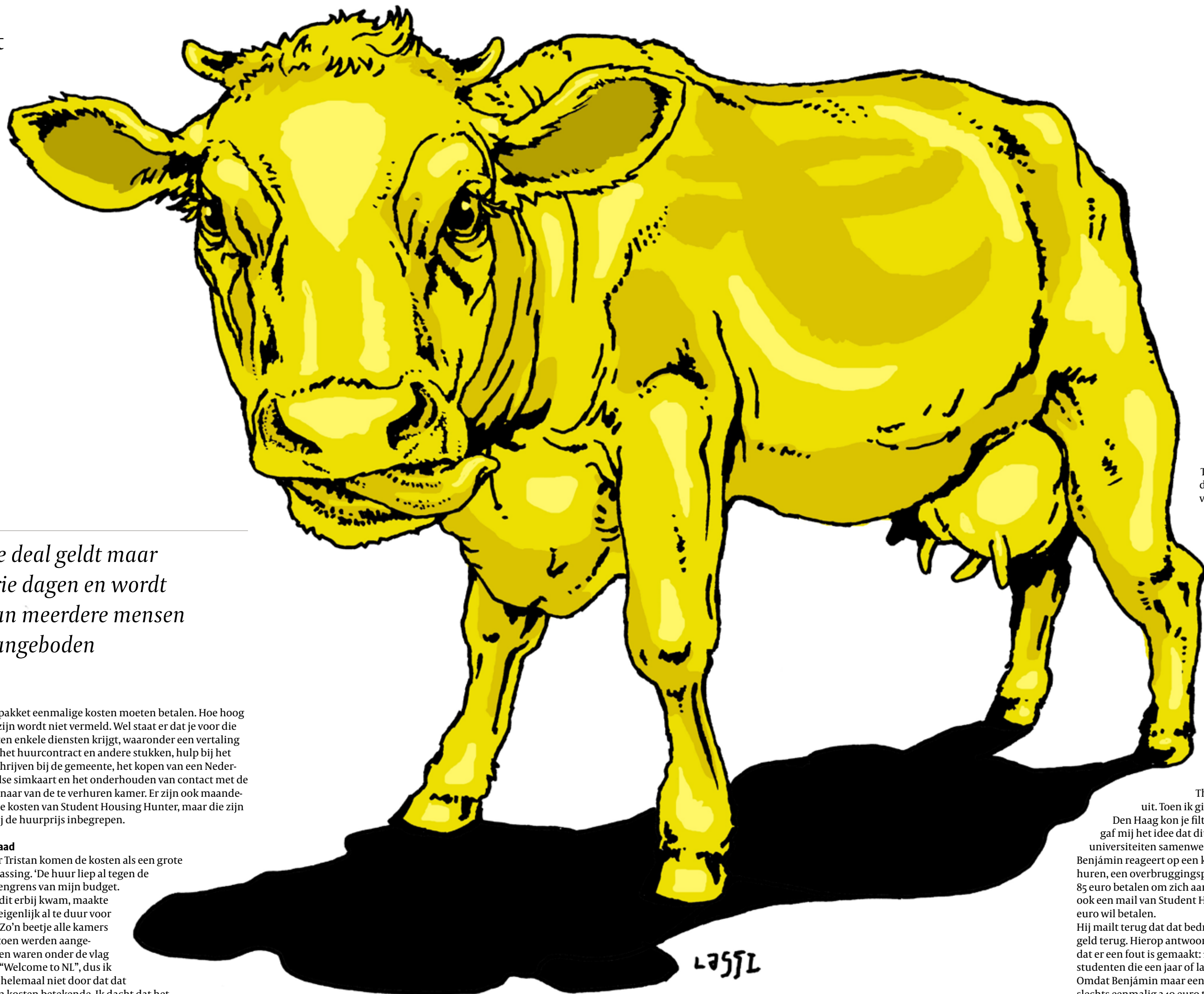
De kosten staan niet genoemd in de algemene voorwaarden van Student Housing The Hague die Tristan heeft ontvangen, maar zijn verplicht voor het zogeheten 'Welcome to NL'-pakket, een samenwerking van Student Housing The Hague met Student Housing Hunter. In de veelgestelde vragen op de site van Student Housing The Hague staat dat huurders bij het 'Welcome to

De deal geldt maar drie dagen en wordt aan meerdere mensen aangeboden

NL'-pakket eenmalige kosten moeten betalen. Hoe hoog die zijn wordt niet vermeld. Wel staat er dat je voor die kosten enkele diensten krijgt, waaronder een vertaling van het huurcontract en andere stukken, hulp bij het inschrijven bij de gemeente, het kopen van een Nederlandse simkaart en het onderhouden van contact met de eigenaar van de te verhuren kamer. Er zijn ook maandelijkse kosten van Student Housing Hunter, maar die zijn al bij de huurprijs inbegrepen.

Onraad

Voor Tristan komen de kosten als een grote verrassing. 'De huur liep al tegen de bovengrens van mijn budget. Dat dit erbij kwam, maakte het eigenlijk al te duur voor me. Zo'n beetje alle kamers die toen werden aangeboden waren onder de vlag van "Welcome to NL", dus ik had helemaal niet door dat dat extra kosten betekende. Ik dacht dat het gewoon hun standaard werkwijze was.' Er is haast geboden bij het betalen van de extra 1200 euro. De deal geldt maar drie dagen en is aan meerdere mensen aangeboden. De eerste die akkoord gaat en betaalt krijgt de kamer. Mogelijk staan er in het huurcontract nog extra servicekosten bovenop de geadverteerde huurprijs, maar die zijn pas zichtbaar als de €1200 is betaald.

Tristan ruikt onraad en besluit de universiteit te mailen om te vragen of dit verstandig is. Dat antwoord komt niet snel genoeg. Na twee dagen krijgt Tristan te horen dat iemand anders akkoord is gegaan: het aanbod is verlopen. Twee weken later krijgt hij alsnog antwoord van een housing officer van de universiteit. Die vraagt of de 1200 euro geen borg is en benadrukt verder dat de verhuurder een 'official housing agency' is.

Geld terug

Medestudent Urban Studies Benjāmin heeft een vergelijkbaar verhaal. 'Ik zocht een kamer, en de site van Student Housing

The Hague zag er betrouwbaar uit. Toen ik ging zoeken naar een kamer in Den Haag kon je filteren op universiteit, dus dat gaf mij het idee dat dit een officiële partij is die met universiteiten samenwerkt.'

Benjāmin reageert op een kamer die hij een maand wil huren, een overbruggingsperiode. Ook hij moet eerst 85 euro betalen om zich aan te melden, en krijgt daarna ook een mail van Student Housing Hunter of hij 1200 euro wil betalen.

Hij mailt terug dat dat bedrag te hoog vindt en eist zijn geld terug. Hierop antwoordt Student Housing Hunter dat er een fout is gemaakt: 1200 euro is het tarief voor studenten die een jaar of langer een kamer huren. Omdat Benjāmin maar een maand wil huren hoeft hij slechts eenmalig 240 euro te betalen, bovenop de 85 euro die hij al aan Student Housing The Hague heeft overgemaakt.

Benjāmin weigert dit ook dit bedrag. 'Ik kon gelukkig via mijn bank de 85 euro terugkrijgen nadat ik de betaling had betwist.' Student Housing The Hague betwist, blijkens het bankafschrift, de terugvordering niet. Tristan heeft de totaal 170 euro die hij heeft betaald nog niet teruggekregen.

Wederhoor en reacties

Mare vroeg de universiteit hoe de lijst met aangeraden verhuurders op de website is samengesteld, en of er onderzoek is gedaan naar hun werkwijze. Volgens woordvoerder Caroline van Overbeeke is de lijst samengesteld 'nadat we met een aantal partijen in het verleden contact hebben gehad en een aantal ons heeft gevraagd of we ze op de website willen noemen'. Geen van de bedrijven zou hebben betaald om te worden genoemd.

De universiteit beschouwt Student Housing The Hague als official housing agency omdat 'ze staan geregistreerd bij de Kamer van Koophandel en ons housing office goed contact heeft met deze partij'. Op de vraag of de waarschuwing over mogelijke kosten afdoende is om studenten te wijzen op de exorbitant hoge kosten, antwoordt Van Overbeeke: 'We hopen dat deze disclaimer studenten alerter maakt. We verwachten daarnaast dat studenten ook zelf hun verantwoordelijk nemen, goed onderzoek doen naar de mogelijkheden en alert zijn bij het zoeken naar passende huisvesting. Vanzelfsprekend nemen we klachten over misstanden serieus.' Gaat de universiteit naar aanleiding van de berichtgeving van Mare de aanbevelingen herevalueren? 'We zullen er zeker alert op zijn.' Mare vroeg Student Housing The Hague om uitleg over hun hoge kosten. 'Wij zijn een platform dat enkel het boekingsproces faciliteert en werden ingeschakeld door de verhuurder. In sommige gevallen bieden wij woningen aan die via Student Housing Hunter komen. Die partij vindt verhuurders die vanwege nieuwe regels willen stoppen met verhuren en maakt de afspraak met hen om toch woningen beschikbaar te houden voor studenten.' Volgens het bedrijf is het 'logisch dat het contract pas wordt verstrekt na ondertekening van de overeenkomst (en het betalen van de 1200 euro, red.) tussen de student en Student Housing Hunter (SHH). De serviceovereenkomst is niet van toepassing als er geen huurovereenkomst tot stand komt, maar de woonruimte kan niet worden verhuurd als de eerstgenoemde overeenkomst niet tot stand is gekomen.'

Over de kosten voor het 'Welcome to NL'-pakket zegt de verhuurder: 'Op onze site wordt uitleg gegeven over de verschillende kosten en waarom een eenmalige fee door SHH wordt gevraagd. SHH is vrij om te bepalen welke kosten zij in rekening brengen en welke overwegingen zij daarbij hanteren. Wij kunnen niet iedere keer onze FAQ of documenten aanpassen als SHH iets wijzigt in hun werkzaamheden.' Over het dubbel betalen van de fee van 85 euro zegt Student Housing the Hague: 'Indien er een verkeerde datum wordt ingevuld, kan het voorkomen dat er geen volledige restitutie plaatsvindt van de kosten. Wij restitueren aan kandidaten die foutieve gegevens hebben ingevuld de kosten, indien de kandidaat doorgaat met het boekingsproces en de aanvraag succesvol afrondt. Er werden vaak fouten gemaakt in essentiële informatie, zoals de einddatum, geboortedatum of zelfs de achternaam. Daarnaast merken wij ook op dat kandidaten ook moedwillig de fout ingaan door bijvoorbeeld zichzelf op te geven als garantsteller, of doordat ze gefotostroopte bankafschriften uploaden. Zonder de €85 fee zouden wij geconfronteerd worden met veel extra werk zonder dat studenten daadwerkelijk serieus zijn in hun intentie om te huren.'

Volgens de Woonbond, een belangenorganisatie voor huurders en woningzoekenden, is er grote kans dat die kosten illegaal zijn. 'Het maakt niet uit hoe het genoemd wordt, de kern is dat iedere vorm van bemiddelingskosten alleen in rekening gebracht mag worden als de huurder zelf opdracht tot bemiddeling gaf. Zo niet, dan is de verhuurder opdrachtgever voor de bemiddeling en betaalt die ook de rekening', aldus woordvoerder Mathijs van Broeke. 'De Hoge Raad heeft bepaald dat de bemiddelaar wettelijk gezien niet twee heren mag dienen. Het maakt daarbij niet uit of de verhuurder aan de bemiddelaar betaalt voor diens activiteiten of niet.' Huurders kunnen tot vijf jaar na dato illegaal geïnde bemiddelingskosten terugvorderen. De Woonbond biedt hier standaardbrieven voor aan.

Benjāmin en Tristan zijn nog steeds op zoek naar een kamer. Tristan: 'Ik weet niet of die kosten legaal zijn, maar zelfs als dat het wel is, zou de universiteit een bedrijf dat zo zaken doet niet moeten aanraden.'

Studenten dreigen het slachtoffer te worden van het nieuwe Leidse woonbeleid en landelijke regels. Verhuurders kiezen liever voor kapitaalcrachtige expats of willen hun studentenpanden zelfs verkopen. 'De huisbaas wil gewoon van ons af.'

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK
FOTO TACO VAN DER EB

Waarom verhuren aan studenten niet meer rendabel is

Mijn doel is dat we over vijf jaar veel minder verhalen horen over huissjmelkers en andere wantoestanden.' Dat zei wethouder wonen Julius Terpstra (CDA) vorig jaar september in een interview met *Mare*, waarin hij zijn nieuwe woonbeleid toelichtte. Dat pakket maatregelen is per 1 januari ingevoerd. Zo moeten Leidse verhuurders nu in veel wijken een verhuurvergunning en omzettingvergunning aanvragen. De verhuurvergunning is bedoeld om huurders te beschermen tegen onder meer discriminatie, bedreiging en te hoge huurprijzen. Door het instellen van de vergunningplicht kan de gemeente handhaven wanneer verhuurders zich misdragen. De omzettingvergunning moet worden aange-

vraagd door verhuurders die hun pand willen verkameren, of dat ten tijde van de verkameringsstop in 2021 illegaal hebben gedaan. Door deze vergunning alsnog aan te vragen, worden deze panden gelegaliseerd. Studenten zouden door deze maatregelen 'meer huurdersbescherming krijgen dan ooit tevoren', beloofde Terpstra vorig jaar, terwijl 'verhuurders die zich gedragen geen last van ons hoeven te krijgen'.

Teleurstellend

Maar het is de vraag of studenten veel opschieten met het nieuwe beleid. Uit cijfers van de gemeente blijkt namelijk dat een aanzienlijk deel van de verhuurders de vergunningen nog helemaal niet heeft aangevraagd, terwijl de deadline 1 juli was.

Van de ongeveer 780 panden die een omzettingvergunning nodig hebben voor legalisatie, zijn er slechts 198 aangevraagd, aldus AnneMarie Attema, de woordvoerder van wethouder Terpstra. 'Dat aantal vinden wij teleurstellend, zeker gezien alle moeite die erin is gestoken om eigenaren over de vergunning te informeren.' Voor de verhuurvergunning geldt dat er in totaal 3300 kunnen worden verleend. Daarvan zijn er tot vorige week 1548 aangevraagd. Verhuurders krijgen van de gemeente de mogelijkheid de vergunningen alsnog aan te vragen, maar 'binnenkort start de handhaving voor verhuurders die dit nog niet hebben gedaan', aldus Attema. 'Eigenaren die weigeren de benodigde vergunning aan te vragen, krijgen een bestuurlijke boete.' Vastgoedeigenaar Alexander van Nimwegen is

niet verbaasd over de lage aantallen. 'Veel verhuurders gooien de handdoek in de ring', zegt hij. 'We hebben vorig jaar gesprekken gehad met gemeente over de invoer van deze regels. De gemeente vond ze nodig omdat een paar verhuurders er een teringzooi van maken. Ja, je hebt er een paar idioten bij zitten, maar de meeste verhuurders houden zich netjes aan de regels. Die worden nu gestraft.'

Streng eisen

Want, licht hij toe, de vergunningen zijn duur en de eisen streng, waardoor aan studenten verhuren niet meer rendabel is. Zo kost een omzettingvergunning 938,50 euro per pand en een verhuurvergunning datzelfde bedrag per verhuurder. De aanvraag van laatstgenoemde gaat gepaard met 'enorme eisen en investeringen', zegt Van Nimwegen. Zo moet hij onder meer een onderhoudsplan indienen met een overzicht van de herstel- en vernieuwingswerkzaamheden voor de komende vijf jaar, een schatting maken van de kosten daarvan en aantonen welk deel hij doorberekent aan de huurder. Ook moet hij plattegronden aanleveren met de indeling van de kamers en verdiepingen die hij verhuurt, inclusief de afmetingen en oppervlakte.

Het opstellen van het onderhoudsplan en de plattegronden kostte Van Nimwegen naar schatting 1500 euro. 'Sommige panden zijn al honderd jaar een studentenhuus, daar zijn de afmetingen niet meer van te vinden zodat die opnieuw moeten worden gedaan. Een groot deel van de verhuurders kan dit waarschijnlijk niet eens betalen.' Niet alleen lokale, maar ook landelijke regels en economische ontwikkelingen zorgen voor oplopende kosten, zegt Sven Bakker, eigenaar van Oranjestate Vastgoed. Hij noemt niet alleen de op 1 juli landelijk ingevoerde Wet betaalbare huur, waardoor verhuurders minder voor hun huurwoningen kunnen vragen - en de in 2023 verhoogde belastingen op huurwoningen, maar ook de 'behoorlijk gestegen onderhoudskosten vanwege de bizarre inflatie van de afgelopen jaren'. En: 'Veel mensen vergeten dat verhuurders ook hypotheek hebben die moeten worden afgelost. Dergelijke rentes zijn veel hoger dan bij een woning voor eigen gebruik, soms wel 5,5 procent.'

Niet lonend

Dat alles leidt ertoe dat 'het voor Leidse beleggers vaak niet interessant meer is om aan studenten te verhuren', zegt Bakker. 'Veel van hen zijn bezig hun huurpanden te verkopen, omdat dat veel

meer opbrengt.' Onlangs voerde hij een poll uit in een appgroep waar hij met ongeveer vijftig Leidse huiseigenaren in zit. 'Daaruit bleek dat 60 procent zeker gaat verkopen of daar al mee bezig is, 16 procent overweegt te verkopen en 24 procent het vastgoed nog even aanhoudt.' Van Nimwegen bevestigt dat beeld. 'Verhuurders willen liever niet meer aan studenten verhuren, maar appartementen van hun woningen maken om te verhuren aan expats. Of ze kiezen ervoor om verhuurcontracten te laten uitsterven en het pand te verkopen. Dat is nu aantrekkelijker.' Zelf verhuurt hij nog wel kamers 'aan tientallen studenten', maar nieuwe aankopen verhuurt hij aan een andere doelgroep. Zo kocht hij onlangs twee voormalige studentenhuizen - van 18 en 19 kamers - op de Hooigracht, waarvan de vorige eigenaar de studenten had uitgekocht. 'Ik maak er appartementen in de vrije sector van en ga ze verhuren aan werkenden, omdat dat veel rendabeler is. Als het lonend was geweest, had ik ze graag aan studenten verhuurd.'

Panden afstoten

Hij erkent dat het woningaanbod voor studenten hierdoor afneemt. 'En daardoor gaan de prijzen weer omhoog', concludeert Van Nimwegen,

nog bovenop het bedrag dat hij doorberekent in de huurprijzen door de gestegen kosten. Ondertussen blijft de vraag onverminderd hoog. 'Als ik een studentenkamer van 400 euro online zet, heb ik binnen een uur 370 aanmeldingen.' Bakker ziet nog een ander probleem voor studenten. Een van de maatregelen van het nieuwe Leidse woonbeleid is namelijk dat in een groot deel van Leiden - de wijken Binnenstad Noord, Pieterswijk, Noorderkwartier, De Kooi en Transvaal - woningen niet meer mogen worden veranderd in zelfstandige woonruimtes van minder dan 45 vierkante meter. 'Maar veel studio's worden juist door studenten bewoond, omdat je voor zelfstandige woonruimte huursubsidie kunt krijgen. Daardoor zijn studio's soms zelfs nog betaalbaarder dan studentenkamers.' Volgens hem leidt deze maatregel tot minder betaalbare studio's en een verdere afname van geschikte studentenwoningen.

Het Huurteam Leiden bevestigt het verhaal dat verhuurders bezig zijn panden af te stoten. Een medewerker laat weten dat er geen cijfers van worden bijgehouden, maar dat er sinds de invoering van de nieuwe regels meer studenten

'Vier appartementen in een voormalig studentenhuus kosten nu vier ton per stuk'

vragen hebben over verhuurders die hen willen uitkopen of huurcontracten bijvoorbeeld in een groepscontract willen veranderen om vergunningen en huurprijzeregels te omzeilen.

Gok nemen

Een van de slachtoffers van het beleid is Mitchell Wiegand Bruss, gemeenteraadslid van Studenten voor Leiden (SVL). 'Onlangs vertrok een huisgenoot naar het buitenland, dus mijn twee overige huisgenoten en ik wilden een nieuwe huisgenoot aanleveren', vertelt hij. 'Maar de verhuurder verbood dat en zei: "Of jullie dragen de hele huur met zijn drieën, of jullie vertrekken allemaal." Het eerste was geen optie, dus besloten we allemaal te vertrekken. Hij wilde gewoon van ons af, zodat hij het pand kan verkopen. Gelukkig heb ik een andere kamer gevonden, maar een huisgenoot is nog steeds op zoek.' *Mare* sprak ook andere studenten die dreigen te worden uitgekocht, maar zij wilden verder niets kwijt om 'de onderhandelingen met de verhuurder niet te verstoren'.

In de gemeenteraad uitte Wiegand Bruss vorig jaar al zijn zorgen over het nieuwe woonbeleid. Hij vreesde dat pandeigenaren de vergunningen niet zouden gaan aanvragen. Onlangs heeft hij samen met de VVD opnieuw schriftelijke vragen aan de wethouder gesteld over de kwestie. Ze willen onder meer weten waarom de kosten voor de vergunningen 'buitenproportioneel hoog' zijn en of de wethouder de zorg deelt dat de vergunningen kunnen leiden tot minder studentenkamers en andere huurwoningen. Naar verwachting worden die vragen volgende week beantwoord.

'Het is supervervelend om gelijke te krijgen', zegt Wiegand Bruss. 'Vastgoedeigenaren nemen de gok dat ze hun huurders er wel uit kunnen krijgen voordat de gemeente gaat handhaven. De vergunningen zijn voor hen reden om van hun panden af te willen. Op Funda staat een voormalig studentenhuus op de Turfmarkt te koop. Daar kun je nu vier appartementen kopen voor drie of vier ton per stuk.' De gemeente zegt het geschetste beeld niet te herkennen. 'Wij hebben geen signalen dat verhuurders hun panden alleen verkopen vanwege het nieuwe beleid en de ingevoerde vergunningplicht', aldus Attema.

Waar komt de wereldwijde opleving van nationalisme vandaan? De Leidse historicus Eric Storm schreef een goed getimed boek over de oorsprong én comeback van vaderlandsliefde. 'We zijn doorgesloten in navelstaren. Daarmee los je geen problemen op.'

DOOR VINCENT BONGERS

Ik ben erg teleurgesteld in de Duitse bondskanselier Scholz (SPD) en coalitiepartij de Groenen', zegt universitair hoofddocent geschiedenis Eric Storm over de aanscherping van de grenscontroles met Nederland en andere buurlanden. 'Zij zijn door de knieën gegaan voor de AfD na de verkiezingsoverwinning van deze radicaal-rechtse partij in twee Oost-Duitse deelstaten.' De controles kwamen nadat in augustus een uitgeprocedeerde Syrische asielzoeker drie mensen doodstak in Solingen. In Moers viel een aantal dagen later een man agenten aan met een mes. De verdachte werd doodgeschoten. 'Er zijn twee aanslagen geweest', vertelt Storm, die net zijn nieuwe boek *Nationalisme, een wereldgeschiedenis* heeft gepubliceerd, waarin hij de mondiale comeback van sterke nationalistische gevoelens duidt. 'Maar als er twee halvegaren aanslagen plegen, betekent dat niet dat alle buitenlanders gewelddadig zijn. Dat is de suggestie die uit de maatregelen spreekt: de asielzoekers zijn het gevaar.' Het is symboolpolitiek, stelt Storm. 'Nu ga je meer politiemensen en douanebeambten bij de grens neerzetten. Ik denk dat het opsporen van criminelen en potentiële terroristen op een andere manier efficiënter is. De politici geven de terroristen zo juist hun zin, vindt hij, want ze wakkeren de angstgevoelens in de samenleving verder aan. 'Dat wordt op sociale media nog versterkt

door de trollen van Poetin. Populistische politici merken dat deze retoriek werkt. Maar wat blijft er nog over van de middenpartijen als het beleid wordt afgestemd op partijen als AfD?' Storm dook in de geschiedenis van het nationalisme omdat hij niet tevreden was over het handboek van politoloog Azar Gat dat hij voorschreef aan zijn studenten. 'Daarin is de teneur dat het in de menselijke genen zit om solidair te zijn met mensen die op je lijken. Gat probeert nationalisme biologisch of bijna raciaal te verankeren. Ik zie dat anders en dacht: ik kan zelf een beter boek schrijven.' Verder ligt de nadruk in veel studies op Europa terwijl de opkomst van nationalisme een wereldwijd fenomeen is. Storm geeft ook colleges bij International Studies en het Leiden University College waar veel studenten van buiten Europa studeren. 'Uit hun werkstukken over een grote verscheidenheid aan landen bleek dat nationalistische ontwikkelingen in de hele wereld op elkaar lijken.' Bepalend in zijn eigen boek is de ontwikkeling van de natiestaat. Deze heeft een duidelijk afgebakend territorium en is gebaseerd op de soevereiniteit van de natie, die tot uitdrukking komt in een grondwet. De natie wordt gevormd door de gemeenschap van burgers: de *démos*. De natiestaten kwamen in de negentiende eeuw tot volle wasdom maar hebben hun oorsprong in de constante zucht naar strijd tussen koningshuizen. Het werd in de tweede helft van de achttiende eeuw voor vorsten ondoenlijk om oorlogen te financieren en genoeg manschappen voor het slagveld op de been te krijgen. Dat kon wel in een natiestaat. Al ontstonden dit soort staten pas na revoluties. Latere heersers namen onderdelen van het natiestaatmodel over. Zij gaan hun bewind legitimeren en de bevolking mobiliseren. In een natiestaat kon ook effectiever belasting worden geheven om oorlogsvoering te betalen. 'De gemeenschap in een natiestaat hoeft niet etnisch of cultureel homogeen te zijn', legt Storm uit. 'De associatie die de meeste mensen hebben, is dat een volk met een eigen taal en cultuur een eigen staat heeft. Maar als je taal en cultuur als maatstaf neemt, zouden er heel veel naties moeten zijn. Er zijn 7151 levende talen in de wereld, tegenover 193 landen.' Een goed voorbeeld van hoe verschillende groepen in een territorium samensmolten, is Frankrijk dat na de revolutie in 1789 een natiestaat werd. 'Destijds had minder dan de helft van die inwoners toen het Frans als moedertaal. De Bretons, Basken en Vlamingen op het grondgebied kregen echter ook allemaal burgerrechten. Het interessante is dat monniken werden uitgesloten, omdat die geacht werden gehoorzaam te zijn aan hun

Wij zijn de beste!

orde en eventueel aan de paus. Terwijl protestanten en Joden, die tot die tijd gediscrimineerde minderheden waren, wel volledige burgerrechten kregen.' In de negentiende en twintigste eeuw werd het nationalisme steeds meer gecultiveerd. 'In Nederland verschijnen er allerlei romans over de strijd tegen de Spanjaarden. Landen definiëren zich met hun nationale cuisine. Zelfs de natuur en dieren worden genationaliseerd: de Duitse herder en de Deense dog. Planten en bloemen dienen als nationaal symbool. De tulp in Nederland is een klassiek voorbeeld.' Door die nationalisering treedt vernauwing op. 'In de Nederlandse culturele canon is er vooral aandacht voor bepaalde kunstwerken. Kunstenaars die niet specifiek Nederlands lijken als Cornelis van Haarlem en Hendrick Goltzius, die vooral door de Italiaanse schilderkunst werden geïnspireerd, zijn grotendeels vergeten. Terwijl

'Ik dacht: ik kan zelf een beter boek voor mijn studenten schrijven'

een middelmatige schilder als Jan Steen in de eregalerij in het Rijksmuseum hangt omdat hij typisch Nederlandse huiselijke tafereltjes maakte.' Na de Tweede Wereldoorlog waren staten lang beducht voor doorgeslagen nationalisme. Toch keerde de fanatieke loyaliteit aan de eigen staat weer terug. Volgens Storm is de nieuwe nationalistische golf deels te verklaren door een combinatie van twee ontwikkelingen: de opkomst van het neoliberalisme en identiteitspolitiek. Het neoliberalisme komt vanaf 1979 sterk op. China begint met het liberaliseren van het communistische systeem. In Groot-Brittannië wordt Thatcher premier, de VS kiest Reagan als president. Beide leiders zien de markt als bepalend en willen weinig invloed van de overheid. 'Het neoliberalisme lijkt op het eerste gezicht voorstander van open grenzen om zo de wereldhandel te stimuleren. Het geeft de indruk heel kosmopolitisch te zijn, maar tegelijkertijd zie je dat de politici die deze ideologie propageren heel erg nationalistische retoriek gebruiken om te worden verkozen.' Verder wordt door de globalisering concurrentie tussen landen enorm gestimuleerd. 'Allemaal moeten ze hun best doen om zichzelf in de markt te zetten om zo kapitaal, talent en toeristen te trekken. Die strijd zie je terug in de race tussen landen om het hoogste gebouw ter wereld te bouwen.' In dezelfde periode komen overal ter wereld etnische minderheden voor hun eigen culturele rechten op, daarnaast is er een revival van allerlei religieuze groeperingen die een conservatief natiebeeld oproepen. Identiteit wordt steeds belangrijker. 'In 1979 begint in Iran de Islamitische Revolutie. Vrijwel tegelijkertijd ontstaat in de VS de conservatieve en christelijk rechtse beweging de *Moral Majority*. Maar ook in India zie je dit soort ontwikkelingen, daar komt het hindoe-nationalisme op.' In de jaren '50 en '60 waren mensen, vanwege de gevolgen van de Tweede Wereldoorlog, vooral gericht op

de toekomst. Nu is de trend juist terugkijken. 'Iedereen is op zoek naar zijn wortels, terwijl mijn realiteit minder overeenkomsten heeft met die van mijn voorouders dan met mensen die over de hele wereld in moderne steden wonen. Mijn grootouders groeiden op zonder internet, zonder televisie, zelfs zonder radio. Zij hebben ook alleen lagere school gehad. Dus dat was echt een totaal andere wereld.' Iedereen lijkt nu wel gepreoccupeerd met een bepaald beeld van hoe het vroeger was, aldus Storm. 'Dat blijkt uit het nationalisme in Polen, Hongarije en Nederland waarbij mensen op zoek zijn naar een vermeende nationale identiteit. Baudet vindt dat we trots moeten zijn op helden uit het verleden, uit de Gouden Eeuw. Maar de Republiek bestond juist grotendeels uit migranten: Hugenoten uit Frankrijk, mensen uit Duitse gebieden, Spaanse en Portugese Joden. Het was een smeltkroes, en bloeide misschien juist wel daardoor. 'Aan de andere kant staan groepen die de nadruk

leggen op slavernij en koloniale uitbuiting, uiteraard cruciale onderwerpen. Maar door die botsing krijg je wat in de VS de *culture wars* is gaan heten. We zijn doorgesloten in het navelstaren op het verleden. We doen te veel aan navelstaren. Als iedereen zich terugtrekt in zijn eigen natiestaat gaan we het klimaatprobleem niet oplossen. Die stortbuien die nu Midden-Europa teisteren, houden zich niet aan grenzen. 'Het zou helpen als het politieke debat weer gaat over het oplossen van economische problemen, het tekort aan woningen en over het klimaatprobleem. Je kunt wel een asielcrisis uitroepen, die asielzoekers blijven echter komen zolang er oorlog en geweld in de wereld is. Een hek om Nederland zetten zal ook niet helpen. Zolang we tot de rijkste delen van de wereld behoren, trekken we mensen aan die op zoek zijn naar een beter leven.'

Eric Storm, *Nationalisme, een wereldgeschiedenis*. Alfabet Uitgevers, 656 pgs., € 49,99

How het Catalaanse nationalisme uitliep op een fiasco

Eric Storm is zeer kritisch op de Catalaanse nationalisten die streven naar onafhankelijkheid van Spanje. 'Catalonië heeft al enorm veel autonomie', stelt hij. 'De scholen zijn Catalaanstalig en het Spaans wordt op veel scholen daar als een soort vreemde taal onderwezen. Wat is er mis met tweetaligheid? Als er een overweldigende meerderheid van de Catalaanse bevolking voor onafhankelijkheid stemt en Madrid daarmee akkoord gaat, prima. Maar Catalaanse politici als Carles Puigdemont probeerden in 2017 op illegale wijze de onafhankelijkheid te bereiken. Het was gewoon van tevoren duidelijk dat dat een volstrekt fiasco zou worden. Geen enkel land zou die onafhankelijkheid erkennen, dus dan wordt het uiteindelijk een soort klucht. 'Het Catalaanse streven naar onafhankelijkheid heeft ze niets opgeleverd. Het is een soort fata morgana. Het is zelfs een verloren decennium geweest voor de regio. Dit gedoe speelt al twaalf jaar en er zijn allerlei urgente problemen met de gezondheidszorg, onderwijs, infrastructuur grotendeels door blijven liggen. 'In 2017 hebben een heleboel bedrijven hun hoofdkwartier van Barcelona naar Madrid overgeplaatst, omdat ze bang waren dat Catalonië buiten de Europese Unie terecht zou komen. Madrid is nu de economische motor van Spanje en dat was traditioneel gezien juist Catalonië. 'De onafhankelijkheidsdiscussie heeft ook invloed op de onderlinge verhoudingen in gezinnen in Catalonië. Ik heb daar weleens met een collega over gesproken. Zijn vrouw en dochter waren voor onafhankelijkheid. Maar zijn zoon en hijzelf waren tegen. Zij beseften dat ze dan Messi, toen de sterspeler van FC Barcelona, zouden kwijtraken. Want bij onafhankelijkheid zou Barcelona in de Catalaanse competitie gaan spelen, daar zou Messi natuurlijk geen zin in hebben.'

Nieuwe regels en wetten leiden vaak tot geklaag. Ritsart Plantenga onderzocht hoe regeldruk maatschappelijke onrust kan veroorzaken. 'Het idee dat rationele mensen goed zijn en emotionele mensen wappies, is niet goed.'

DOOR MARCIËLLE VAN DER KRAAN
FOTO TACO VAN DER EB

Weten naar wie je moet luisteren

Boeren protesteren bij het politiebureau op de Langegracht.

Veel van de acute problemen waar we voor staan, bijvoorbeeld met migratie, woningbouw, landbouw en natuur, zijn terug te voeren op een overweldigende, door de jaren heen gegroeide complexiteit van te veel regels, procedures en controledrang. Aldus koning Willem-Alexander, dinsdag in de Troonrede. 'Te vaak krijgen mensen de boodschap dat iets om formele redenen niet kan of mag, waardoor zij het gevoel krijgen de regie over het eigen leven te verliezen.' Die boodschap komt overeen met de bevindingen van Ritsart Plantenga. Voor zijn promotie onderzocht de pas gepensioneerde jurist hoe regeldruk kan leiden tot maatschappelijke onrust en gevoelens van wantrouwen richting de overheid. 'Al deze gevolgen kun je als onnodige bijwerkingen zien van regels die door de overheid worden bedacht.'

Hoevel de overheid al veertig jaar met man en macht werkt aan het verminderen van de regeldruk, lijkt de beleving ervan binnen de samenleving ondanks deze inspanningen erg hoog. 'De overheid doet heel veel, maar je hoeft maar de krant te openen en je leest dat bijvoorbeeld ondernemers last hebben van regeldruk. De overheid focust heel erg op de economische schade, maar ze hebben totaal geen zicht op hoe mensen de regeldruk daadwerkelijk beleven. Dat ben ik in kaart gaan brengen. Hoe beleven mensen regeldruk en wat veroorzaakt dat gevoel?' Daarbij haalt de promovendus een belangrijke theorie uit de neuropsychologie aan. 'Toen de mens uit de boom was geklommen, over de savanne liep en een sabeltandtiger tegenkwam, kon die niet even bedenken: goh, wat ga ik nu eens doen? Nee, je brein moet heel snel schakelen: vluchten of vechten? Emotie en intuïtie geven je een signaal. Dat systeem werkt heel snel en zit nog steeds in ons brein.' Pas later is de ratio eraan te pas gekomen, aldus Plantenga. 'Je kunt achteraf 's avonds in je hut bedenken: wat ga ik doen als ik morgen weer een sabeltandtiger tegenkom? Daar heb je dan veel meer tijd en cognitieve energie voor. De ratio is een trager systeem en hebben we pas later in ons brein ontwikkeld.'

'Beslissingen voor de Bühne geven mensen het gevoel dat er eindelijk iemand luistert'

Volgens hem zijn al onze gedachten en ons gedrag te herleiden tot een samenwerking tussen die twee systemen: ons ervaringsgerichte, emotionele systeem en ons rationele, logische systeem. Uit eerder onderzoek blijkt dat mensen een voorkeur lijken te hebben voor een van beide systemen en dus meer op emotie of meer op ratio vertrouwen. 'Toen dacht ik: wat nou als die tweedeling in hoe mensen met regeldruk omgaan komt doordat de ene

mens meer neigt naar het ene systeem dan het andere?' Plantenga zag dat al heel veel onderzoek is gedaan naar de rationele beleving van regels. 'Dit is eigenlijk het eerste onderzoek waarin gekeken wordt naar hoe mensen intuïtief met regels omgaan. Met name de psychologische kant achter regeldruk wordt in mijn onderzoek belicht.' Welke voorkeur mensen hebben voor een van de twee systemen, bepaalt hoe zij met een regel omgaan en erop reageren. 'Bij rationele personen, om het zo maar even te zeggen, heeft vaak de regeldruk die ze ervaren bij een nieuwe maatregel of wet geen invloed op hun beslissing

om die regel na te leven of niet. Ze kunnen de regel wel vervelend vinden, maar maken op basis van andere factoren hun beslissing. De emotie die regeldruk veroorzaakt kan bij emotionele, ervaringsgerichte mensen wel doorslaggevend zijn in hun beslissing. Emoties uit het verleden hopen zich op. Hun bereidheid om een regel na te leven op het moment dat die bijvoorbeeld als onrechtvaardig wordt ervaren, neemt sterk af.' Of iemand zich een Amsterdamer of Hagenees voelt, heeft ook invloed. 'Mensen reageren heel sterk vanuit de groep waarmee ze zich verbonden voelen en vooral vanuit de mores binnen die groep. Die zijn heel belangrijk en dit gebeurt intuïtief, zonder daarover al te lang na te denken.' Niet alleen eigen ervaringen hebben effect, maar ook verhalen in kranten of op sociale media kunnen bijdragen aan hoe mensen regeldruk beleven. 'Ik kan me goed voorstellen dat zaken als de toeslagenaffaire en de gaswinning in Groningen veel wantrouwen richting de overheid hebben gebracht. Dat hoeven mensen niet zelf mee te maken om toch zo te ervaren. Het gaat niet uitsluitend om eigen ervaringen.' Als de overheid besluit om niet naar deze mensen te luisteren, ontstaat er volgens Plantenga maatschappelijke onrust. 'Je leest overal dat mensen vinden dat ze niet

worden gehoord door de overheid. Ik vind niet dat de overheid beter moet luisteren, maar beter moet weten wáár ze naar moet luisteren.' Dat lijkt voor het nieuwe kabinet te lonen. 'Dinsdag zag je een nieuwe meting van vertrouwen in de overheid en dat vertrouwen is ten opzichte van vorige kabinetten flink omhooggegaan. Als je rationeel naar deze coalitie kijkt, denk je: ze gaan niets voor elkaar krijgen, want ze lopen tegen allerlei onoplosbare problemen aan. Maar op korte termijn zie je dat beslissingen die, chargerend gezegd, voor de Bühne zijn - zoals weer 130 kilometer per uur gaan rijden en het uitstellen van stikstofmaatregelen - mensen het gevoel geven dat er eindelijk iemand is die naar hen luistert. Dit kabinet spreekt de taal waar mensen zich makkelijker mee identificeren. Je moet als overheid begrijpen hoe dat werkt.'

Regeldruk kost knaken

Aangezien dit pas het eerste onderzoek is waar de focus niet slechts op de ratio ligt, vindt Plantenga het belangrijk dat er vervolgonderzoek wordt verricht. 'Als je ziet dat een groep niet zo gevoelig is voor argumentatie, maar meer voor verhalen en beleving, moet je eerst begrijpen welke emoties er spelen voor je een maatregel invoert. Wellicht werkt je nieuwe regel wel averechts, maar dat weet je niet als je het niet op voorhand onderzoekt.'

Uiteindelijk vindt Plantenga dat met name de denkwijze over ervaringsgerichte mensen fundamenteel moet veranderen. 'Het idee dat rationele mensen goed zijn en emotionele mensen wappies, is niet goed. We moeten niet neerkijken op mensen die meer neigen naar hun emotionele dan rationele systeem. De emotionele signalen en intuïtie hebben er eeuwen voor gezorgd dat wij als mens overleefd hebben en dus is het ook iets goeds. We moeten niet alleen luisteren naar de ratio, maar juist kijken naar de interactie tussen ratio en emotie. Dat moeten we nog leren als het gaat om beleid en regels maken.'

Het afgelopen jaar heeft de regeldruk een miljard euro gekost, vertelt Ritsart Plantenga. Volgens de promovendus brengt regeldruk de economie al decennialang grote schade toe. 'Neem nou die grenscontroles', begint promovendus Ritsart Plantenga. 'Er wordt nu een half jaar aan de Duitse grens gecontroleerd om terroristen te pakken. Maar daar staan vrachtwagens te wachten met bederfelijke waar, er zijn vrachtwagens die te laat komen, mensen die ingezet moeten worden om de grenscontrole te doen. Die economische schade loopt in de tientallen miljoenen per dag.'

Hoe je het nocebo-effect kunt (af)leren

Kun je door negatieve gedachten een behandeling negatief beïnvloeden? Merve Karacaoglu onderzocht voor haar promotie het effect van het nocebo-effect.

DOOR ELSE VAN DER STEEG
FOTO MARC DE HAAN

Om kinderen te laten wennen aan het ziekenhuis organiseert het LUMC jaarlijks het Teddy Bear Hospital.

Stel, je hebt hoofdpijn en je neemt daarvoor paracetamol', zegt Merve Karacaoglu. 'Je leest de bijsluiter waarin staat dat misselijkheid een mogelijke bijwerking is en voelt je direct misselijk, terwijl het medicijn nog niet eens in je bloedbaan is opgenomen. Dat is een nocebo-effect. Heel simpel gezegd is het tegenovergestelde van het placebo-effect.' Daar voel je je beter omdat je gelooft in een middel dat eigenlijk niet werkt.

Voor haar promotieonderzoek keek Karacaoglu naar het verschil in nocebo-effect tussen gezonde mensen en mensen met fibromyalgie: een ziekte die leidt tot chronische pijn, stijfheid en vermoeidheid. 'Bij gezonde mensen geldt: als je hoofdpijn hebt, neem je een pijnstiller en verdwijnt de pijn. Bij mensen met chronische pijn is de pijn er altijd. Daarom verwachtten we dat zij sterkere nocebo-effecten zouden ervaren. Chronische pijn is namelijk moeilijker te behandelen dan acute pijn. Maar uit het onderzoek bleek dat juist gezonde mensen sterkere pijn ervoeren.'

Over het nocebo-effect is - in tegenstelling tot het placebo-effect - nog maar weinig bekend, terwijl het effect net zo groot kan zijn. Karacaoglu: 'Kijk bijvoorbeeld naar het ontwikkelen van een medicijn. Een manier om dit te doen, is door middel van een placebo-controlled trial. Daar verwacht je altijd een bepaalde mate van symptoomverlichting, simpelweg omdat mensen een behandeling krijgen. Stel: de behandeling is tachtig procent effectief, dan kun je met positief denken, dat placebo-effect, de effectiviteit naar negentig procent krijgen. 'Andersom werkt dat ook zo met het nocebo-effect: als een behandeling tachtig procent effectief is, maar de patiënt verwacht een negatieve uitkomst, dan kan de effectiviteit zakken naar zeventig of zestig procent.'

Door meer aandacht te vestigen op het placebo- en nocebo-effect van medicijnen, kunnen behandelingen dus op termijn efficiënter worden gemaakt. 'Onze onderzoeksgroep ontwikkelt bijvoorbeeld communicatietrainingen voor het bespreken van moeilijke behandelingen. Die kunnen artsen gebruiken om het nocebo-effect niet op te wekken.' Karacaoglu was benieuwd welke factoren nocebo zouden kunnen voorspellen. 'Iedereen is er in principe gevoelig voor, maar sommige mensen zijn er vatbaarder voor. Als je weet wat dat zijn, kun je mensen in de praktijk makkelijker screenen en dus ook helpen.'

'Iedereen is er in principe gevoelig voor, maar sommige mensen zijn er vatbaarder voor'

Het nocebo-effect krijg je door zowel door het opdoen van nieuwe informatie (het lezen van een bijsluiter, instructies van een arts) maar ook door conditioning, bijvoorbeeld na een slechte ervaring bij een eerdere behandeling. Het onderzoek bestond uit twee losse studies. In het eerste deel werd een nep-apparaatje gebruikt, waarvan de deelnemers konden zien of het aanstond. 'We gaven deelnemers, zowel gezonde vrouwen als de vrouwen met chronische pijn, een pijnprikkel op de duimnagel. We kozen deze plek omdat het een van de weinige "neutrale gebieden" is: vrouwen met fibromyalgie hebben bijna overal in het lichaam wijdverspreide chronische pijn. 'Telkens als we een hogere pijnprikkel gaven, zetten we ook het nep-apparaatje aan. Als het nep-apparaatje uit stond gaven we een lagere pijnprikkel. Daarna deden we een paar rondes waarbij we de pijnprikkel stabiel hielden, maar het nep-apparaatje soms wel aanzetten. Als mensen op zo'n moment toch meer pijn ervoeren, was er sprake van een nocebo-effect. Opvallend genoeg was het nocebo-effect bij gezonde vrouwen makkelijker te creëren dan bij chronische pijnpatiënten, tegen de verwachting van de onderzoekers in. 'Ik denk dat het feit dat het in een laboratoriumomgeving was, de studie heeft beïnvloed. Tijdens

de studie moest ik mensen experimentele pijn toedienen. Pijn ontvangen is een spannende situatie, dus mensen gaan niet op een ontspannen manier naar het lab toe. 'Angst is juist een van de factoren die bijdraagt aan het nocebo-effect. Mensen die niet gewend zijn aan pijn, hebben misschien juist een hogere graad van angst. Mensen met chronische pijn zijn eraan gewend om op onvoorspelbare momenten door de dag heen ineens pijn te krijgen. Misschien is zo'n gecontroleerde setting als een lab voor hen juist minder eng.' Het tweede deel van het onderzoek richtte zich op het bewust beïnvloeden van het nocebo-effect. 'Dit deel van het onderzoek werd alleen toegepast op de gezonde mensen. In dit onderdeel probeerden we het nocebo-effect om te draaien. Eerst vertelden we mensen dat het apparaat niets deed, maar dat ze waarschijnlijk toch meer pijn zouden voelen. Daarna vertelden we ze juist dat de behandeling de pijn niet erger, maar juist beter zou maken. 'We wilden ontdekken: mensen kunnen nocebo-effecten aanleren, maar kunnen ze die ook weer afleren? En ja, dat lijkt mogelijk. Opvallend genoeg is de groep die het meest gevoelig is voor het aanleren van het effect, ook het meest vatbaar voor het afleren. Als dat afleren mogelijk is, kan een patiënt met behulp van bijvoorbeeld een arts of psycholoog leren om de nocebo-effecten los te koppelen van de behandeling. 'We zagen bijvoorbeeld dat iemand met laag optimisme en hoge angst gevoeliger is voor het nocebo-effect. Als je deze voorspellende factoren kent, kun je mensen in de praktijk beter screenen. Iemand die bijvoorbeeld door een eerdere slechte ervaring angstig is voor een bepaalde behandeling, zou baat kunnen hebben bij psychologische behandeling om het nocebo-effect te verminderen.'

Universiteitsraad: wij wisten niets over beveiligers in burger

De universiteitsraad zou regelmatig door het college van bestuur zijn geïnformeerd over het opschalen van de beveiliging aan de Leidse universiteit, zei de universiteitswoordvoerder onlangs tegen Mare. Maar de universiteitsraad weet van niets.

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK

Er is aan de Leidse universiteit veel te doen rondom het thema beveiliging. Onlangs ontstond verontwaardiging toen bleek dat beveiligers in burger die studenten schaduwen en fotograferen in opdracht van de universiteit. Eerder werden studenten en medewerkers die na afloop van een protest op weg waren naar huis op straat achtervolgd. Voor de heimelijke beveiliging zou er mogelijk toestemming gevraagd moeten worden aan de ondernemingsraad van de universiteit, te weten de personeelsgeleding van de universiteitsraad. Op vragen van Mare hierover antwoordde universiteitswoordvoerder Caroline van Overbeeke vasthoudend noch ontkenkend. Wel zei ze: 'De universiteitsraad is regelmatig geïnformeerd over het opschalen van beveiliging. Ook hebben we hierin zo goed mogelijk de medewerkers en studenten betrokken door middel van gesprekken en communicatie op de website.' Maar de universiteitsraad laat weten helemaal niet regelmatig te zijn geïnformeerd over het opschalen van de beveiliging. 'Dat is niet het geval', staat in een mail aan Mare, met de wens dat dit wordt rechtgezet. Van Overbeeke reageert dat het college haar best doet 'zo goed en regelmatig mogelijk over veiligheid en beveiliging af te stemmen met de universiteitsraad en daarnaast de medezeggenschap te informeren waar dat kan'. Ook zegt ze dat 'we onlangs zijn begonnen dit met de raad in vertrouwelijke sfeer te doen', omdat 'niet alles openbaar gedeeld kan worden'.

Mis niets en download nu de Mare-app

TWIJFELTRAJECT

Wel of niet promovieren? Luister naar onze PhD-podcast!

COLOFON

Mare:

Rapenburg 38, 2311 EX Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl
Website mareonline.nl
Twitter @weekbladmare
Mastodon
@weekbladmare@mastodon.online
Bluesky @mareonline.nl
Instagram @weekbladmare
Facebook: Leids Universitair Weekblad Mare
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 5.000

Hoofredactie: Frank Provoost
frank.provoost@mare.leidenuniv.nl

Redactie: Vincent Bongers
vbongers@mare.leidenuniv.nl
Marciëlle van der Kraan
m.w.s.van.der.kraan@mare.leidenuniv.nl
Sebastiaan van Loosbroek
s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl
Mark Reid
m.a.reid@mare.leidenuniv.nl
Else van der Steeg
e.h.van.der.steeg@mare.leidenuniv.nl

Medewerkers:

Romy van den Akker | Emiel Beinema |
Lente van den Berg | Remco Breuker | Lisa
Boshuizen | Josette Daemen | Lorenzo
Gerritsen | Omar Ghalay | Pol Koopman | Olaf
Leeuwis | Maia de Quay

Art direction en vormgeving:

Marcel van den Berg,
joostmarcellis.nl

Fotografie:

Taco van der Eb | Marc de Haan

Illustraties:

Bas van der Schot | Silas.nl

Drukwerk: Rodi Rotatiedruk,

Broek op Langedijk

Advertenties:

Bureau van Vliet b.v.
Wateringweg 129,
2031 EG Haarlem
Telefoon 023 - 571 47 45
E-mail sales@bureauvanvliet.com
bureauvanvliet.com/advertentie/Weekblad

Redactieraad:

Kutsal Yesilkagit (voorzitter) | Frank Israel
(vice-voorzitter) | Alexander Pleijter
(secretaris) | Willem van der Does |
Annemarie Drahmman | Nour Eldin Emara |
Rosanne Hertzberger | Zoë van Litsenburg |
Marten Jesse Pot | Hermelijn Smits

MARETJES

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leidenuniv.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van €4,500 te boven gaan

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling thuis. **Leiden-Noord, basisonderwijs**, 20 leerlingen. Groep 4 t/m 9. **Voortgezet onderwijs:** *rekenen, wiskunde, brugklas v.mbo. *Wiskunde, biologie, 2 v.mbo. *Wiskunde, 3 v.mbo. **Leiden-Zuid**, *6 leerlingen basisonderwijs, van wie één met dyslexie. *Ook hulp gevraagd bij organisatie van de bijles, één of twee middagen per week. Onderwijswinkel Arubapad 2 (Het Gebouw), ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekoomen@owwleiden.nl.

Je moet jezelf bevrijden

Zangeres Somi noemt zichzelf ‘een storyteller’. In haar muziek combineert ze traditionele Afrikaanse muziek met jazz en Amerikaanse R&B en blues. Zaterdag staat ze samen met het Metropole Orkest in de Stadsgehoorzaal Leiden. ‘Ik ben gewoon mijn hele zelf.’

DOOR ELSE VAN DER STEEG

Nigeria was voor mij een reminder van al het privilege dat wij hebben in het westen’, zegt Laura Kabasomi Kakoma, artiestennaam Somi.

‘Ik ging bewust naar West-Afrika omdat ik daarmee niet de romantische associatie heb zoals bij mijn thuislanden Rwanda en Oeganda. Nigeria was een land dat onbekend voor me was, maar toch onderdeel van het Afrikaans continent.’

Een songwriter en storyteller, zo beschrijft Somi zichzelf. Zaterdag staat ze samen met het Metropole Orkest in de Stadsgehoorzaal Leiden. Ze werd geboren in de Amerikaanse staat Illinois. Haar ouders, beiden actief in het medisch veld, kwamen uit Oeganda en Rwanda. Vanwege het werk van haar vader bij de World Health Organisation woonde ze naast Illinois ook een deel van haar jeugd in Zambia.

Op latere leeftijd bracht ze ook anderhalf jaar door in Nigeria, waarna ze de albums The Lagos Music Salon, ‘geïnspireerd door de tradities en muziek daar’ en Petite Afrique uitbracht. Dat tweede gaat over de wijk Harlem in New York.

‘New York City en Lagos (een kleine 15 miljoen inwoners, red.) lijken op elkaar in de zin dat het beide geen makkelijke steden zijn. *It forces you to show up*. En als je dat doet, als jij jezelf toont, dan openbaart de stad zich ook aan jou.’

Petite Afrique vertelt het verhaal van een Afrikaanse immigrant in het steeds meer gentrificerende Harlem. Somi: ‘Ik probeerde hierbij ook te reiken naar West-Afrikaanse muziektradities.’

Haar muziekstijl is een combinatie van Afrikaanse traditionele muziek, maar ook jazz en R&B. Somi: ‘Ik leun altijd op het jazz-idioom vanwege de vrijheid die inherent is aan jazz en de manieren waarop je jezelf kunt uiten. Het was niet mijn doel om een jazz-zangeres te worden, maar ik beweeg me binnen de jazz-economy.’

‘Het mooie aan jazzmuzikanten en jazzmuziek vind ik: het vereist improvisatie, het vereist dat je jezelf bevrijdt. En dat proces van bevrijding, daar ben ik constant mee bezig. Dat idee van acceptatie, anderen ook helpen om vrijer te worden in hun leven.’

‘Naast jazz gebruik ik ook veel elementen van Afrikaanse muziek. Ik ben erg geïnspireerd door allerlei verschillende soorten Afrikaanse muziek van over het hele continent. Daarbij speelt mijn eigen voorgeslacht een grote rol: ik ben half Oegandees en half Rwandees. Mijn ouders zijn geen professioneel artiesten. Ze werken in het medisch veld, maar ze hebben mij altijd een liefde voor kunst en muziek bijgebracht, en door hen heb ik een gevoel van trots over waar we vandaan komen. Dat probeer ik altijd te eren.’

‘Ten slotte zit er misschien ook wat soul en R&B in. Ik hou van verhalen vertellen, en ik ben opgegroeid in het midden van de Verenigde Staten. Ik

hoorde allerlei soorten muziek daarvandaan, dat komt ook terug in mijn sound.’

‘Ik probeer bewust om een pan-Afrikaans perspectief te hebben in mijn muziek en te leren van de veelheid aan culturen en mensen die het continent maken zoals het is.’ Ze laat zich hierin sterk inspireren door haar mentor en gerenommeerd Zuid-Afrikaans trompettist Hugh Masekela (1939-2018). ‘Hij zei altijd: het meest interessante aan muziek die we als Afrikaanse mensen kunnen maken, is door te bouwen op traditionele muziek die al generaties lang gespeeld en gemaakt wordt. Ik probeer dus te luisteren naar de bron, naar traditionele poëzie, liederen en ritmes.’

Haar vijfde album Zenzile: The Reimagination of Miriam Makeba, is een eerbetoon aan Zuid-Afrikaanse zangeres en anti-apartheidsactiviste Zenzile Miriam Makeba (1932-2008). ‘Zij was de eerste stem, de eerste Afrikaanse artiest die faam behaalde op het wereldwijde culturele podium. Iedere Afrikaanse artiest, ongeacht discipline, genre, nationaliteit of etniciteit, heeft wat te danken aan Miriam Makeba.’

Tijdens het concert op zaterdag voert Somi ook twee nieuwe nummers uit, die volgend jaar op haar nieuwe album zullen verschijnen. Tot nu toe heeft ze vijf albums op haar naam staan, bekroond met verschillende prijzen. Haar vierde album Holy Room - Live at Alte Oper with Frankfurt Radio Big Band, werd genomineerd voor een Grammy in de categorie Best Jazz Vocal Album.

‘Het verhaal van zaterdag gaat over mijn reis als artiest en songwriter. Het concert wordt er een van terugkijken. Ik voer nummers uit van al mijn albums. Maar ik kijk ook vooruit: het is de eerste keer dat ik met zo’n groot orkest optreed. Het is heel *exciting* om ook mijn nieuwe nummers voor het eerst op te voeren samen met het Metropole Orkest.’

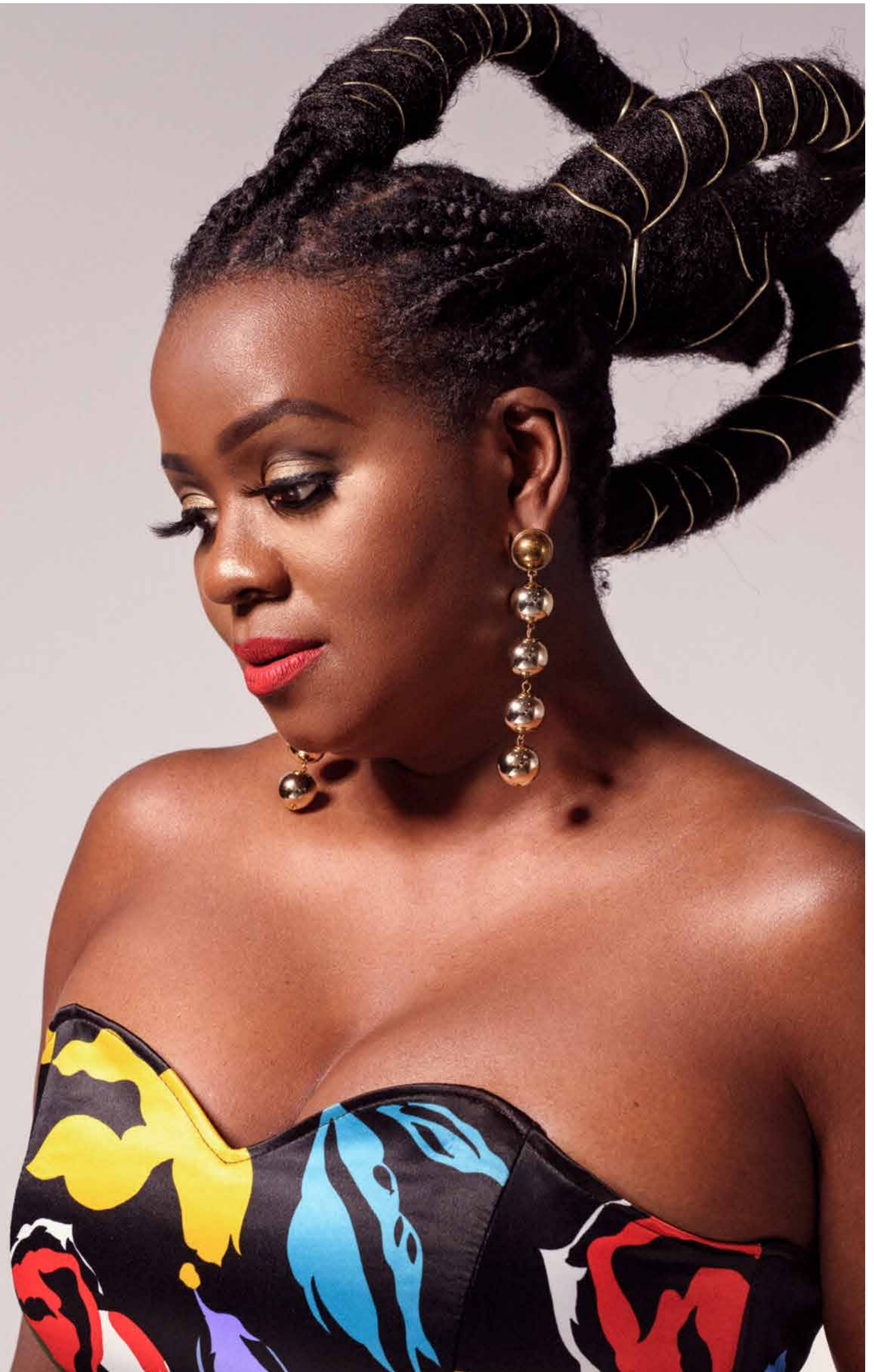
Dit orkest heeft inmiddels vier Grammy Awards en nog eens 24 nominaties op haar naam staan.

‘Dus het verhaal van deze avond is een combinatie van kijken naar het verleden, maar ook naar de richting waarin mijn muzikale reis zich beweegt. Als vrouwen, als we ouder worden, krijgen we hopelijk meer inzicht in hoe we onze stem willen gebruiken in de wereld, wie we willen zijn. Ik wil nog meer nadruk leggen op het vertellen van de waarheid, mezelf accepteren.’

Ze brengt het terug naar haar muziekstijl, het combineren van verschillende culturen en stijlen om haar eigen sound te maken: ‘Dat is wanneer je eerlijk bent. Over wie je bent in zijn geheel, dan voelt de muziek eerlijk, en de uitvoering ook. Ik dacht niet: ik neem hier een stukje van, en daar een stukje van. Maar: ik ben gewoon mezelf, mijn hele zelf.’

Somi & Metropole Orkest, Stadsgehoorzaal, 21 september, 20:15 u, €19-49

CULTUUR

‘Soms voel ik mij een alien, net als Sting’

DOOR LISA BOSUIZEN
FOTO TACO VAN DER EB

Huis: Huize Greenleaf, Pelikaanhof
Aantal bewoners: 3
Grootte: 14 m²
Huur: € 390 per maand

Zo te zien heb je veel verschillende interesses.

‘Mijn kamer is zo ingericht dat ik al mijn hobby’s binnen handbereik heb. Ik vind echt van alles leuk om te doen. Laatst heb ik zelf bucket hats geborduurd. ‘Muziek is mijn manier om emoties te verwerken. Mijn platenspeler zal ik nooit wegdoen. Mijn eerste plaat was *Nothing Like The Sun* van Sting, met daarop het nummer “Englishman in New York”, waarin Sting zingt dat hij een alien is in New York. Daarmee bedoelt hij dat hij er niet thuishoort; hij drinkt geen koffie, hij loopt rond met zijn wandelstok

en dat maakt hem anders. Ik denk dat ik mij misschien bewust, misschien onbewust, ook wel zo voel, als een alien.’

Schrijf je zelf ook nummers?

‘Ja, maar ik heb er nog nooit één afgemaakt. Toen ik net samen was met mijn vriendin ben ik wel begonnen met het schrijven van een nummer voor haar, maar dat heb ik nooit afgemaakt. Zij weet dat ook helemaal niet. Over drie maanden zijn we een jaar samen, misschien maak ik hem voor die tijd nog wel af.

‘Als ik thuiskom, pak ik mijn gitaar en ga ik spelen. Maar ik haal meer vreugde uit het proces van gefocust zijn. Met gitaarspelen is mijn doel om gewoon plezier te hebben.

‘Ik ben wel iemand die veel eisen stelt

aan zichzelf. Thuis moest ik presteren en goede cijfers halen. Ik was bezig met de mavo toen mijn broer al op de universiteit zat. Hij is altijd het voorbeeld geweest van hoe het moest. Naar de universiteit gaan was een kinderdroom van mij, ik heb er heel hard voor gestreden.’

Waar komt de naam Huize Greenleaf vandaan?

‘Het is de achternaam van Legolas, een karakter uit *Lord of the Rings*. Mijn huisgenoten zijn daar groot fan van. In mijn hospiteerberichtjes stond standaard dat ik een liefhebber ben van *Lord of the Rings*. Dat kwam op de hospiteeravond al snel ter sprake. Toen ben ik het uiteindelijk geworden.

‘Mijn kamer is een heel chille plek om te zitten. Hiervoor woonde ik op een kamer van elf vierkante meter op het Flanorpad, een soort vuilnisbelt. Toen ik hier kwam wonen, wist ik gelijk dat er een tv moest komen. Met een dekentje en een theetje allemaal films kijken, dat vind ik echt geweldig.’

Ben je niet bang dat je fiets omlaag valt?

‘Het is nog nooit gebeurd. Het systeem is heel simpel. Bijna alles heb ik zelf gemaakt of in elkaar gezet, ik haal mijn inspiratie gewoon van het internet. Ik wil graag zeggen dat ik handig ben, maar ik weet zelf dat het allemaal scheef is.’

Waarom hangt er een afbeelding van Jezus?

‘Mijn oma heeft het geborduurd en laten heiligen in een klooster in Rusland. Mijn familie komt daar vandaan. Ik ben zelf niet religieus, maar zij geloven wel. Als ik naar die kraaltjes kijk voel ik de moeite, tijd en liefde die erin is gestopt. Het heeft samen met mijn oma een enorme reis gemaakt, dat vind ik heel mooi. Veel spullen in mijn kamer zijn herinneringen waar ik naar kan kijken om vervolgens even weg te dwalen in mijn gedachten.’

COLUMN | ZAHRA MENGUELLATI

Net als Leiden heeft ook Wijnhaven zijn eigen kakkers

‘Mijn vriendin is met zo’n Leidse frat boy naar bed gegaan, en nu heeft ze schurft, ew’, roddelde mijn Australische vriendin na een hoorcollege. Veel van de Haagse studenten weten niet zo goed wat een studentenvereniging inhoudt, maar vooroordelen zijn er volop.

Zodra internationals horen over ontgroeningen en dispuutportretten, nemen ze zich meteen voor nooit bij een studentenvereniging te gaan. Mijn mentor in de introweek vertelde me dat in Den Haag verenigingsmensen hélemaal onderaan de sociale ladder staan.

Ook ik, een Nederlandse, wilde vanwege de studentengemeenschap nooit in Leiden gaan studeren. Ik had de universiteit eigenlijk al afgeschreven toen ik op de open dag ook nog eens bijna werd aangereden door een student in maatpak. Mijn beste vriend kwam na een paar maanden bij Asopos terug met een kakker-erw en een voorliefde voor Jupiler.

Toen ontdekte ik de campus in Den Haag. Een drietalige ambassadeursdochter leidde me rond over de internationale campus, en ik was meteen verkocht. Ik merkte op wat een kleurrijke kleren en haarstijlen de studenten hadden. Zij vertelde dat ze ooit op de Leidse rechtencampus raar werd aangekeken door haar rode oversized hoodie, metallic Dr. Martens en piercings. Wat ik me toen niet realiseerde, is dat ook Den Haag op zijn eigen manier kakkers heeft. Mensen met dure international-bachelor-diploma’s doen qua dedain echt niet onder voor Barlaeus-alumni.

Na een paar bezoeken kwam ik erachter dat Leiden ook anders is dan ik me had voorgesteld. Hoewel de buitenkant van het Pieter de la Court me de kriebels gaf, was ik erg verrast door de diversiteit. Er waren minstens net zoveel buitenlandse studenten als op Wijnhaven, en hier waren ze al helemaal overgestapt op de Billiecup! Als ik mijn kanttekeningen over uitsluiting opzijzet, kan ik ook waarderen dat Leiden zo’n hechte gemeenschap heeft. In Den Haag voelen de collegezalen toch al snel erg groot en zijn er weinig plekken waar je makkelijk andere studenten kan ontmoeten.

Sommige Leidenaren weten misschien niet eens dat er een Haagse campus is, maar toch zullen er genoeg stereotypes bestaan. Het is toch bijzonder hoe binnen dezelfde universiteit twee verschillende studentensteden en -gemeenschappen zijn ontstaan, met alle *othering* van dien.

We kunnen zoveel van elkaar leren. Bijvoorbeeld hoe je een gezellige sfeer krijgt, en dat dat ook zou moeten kunnen zonder ontgroeningen.

Laten we afspreken dat jullie Leidenaren af en toe op het Plein een biertje komen drinken, dan zal ik wat vaker een vak in het Lipsius volgen. (Maar in Club Hifi zul je mij niet snel vinden.)

‘Mijn beste vriend had binnen een paar maanden een kakker-erw en een voorliefde voor Jupiler’